

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 258/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMANÍČEK & PARTNERS s. r. o., Sládkovičova 6, Žilina, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Marian Ďurana, PhD., proti rozhodnutiam Okresného úradu Žilina, odboru výstavby a bytovej politiky, Žilina č. OU-ZA-OVBP2-2022/003963-002/PAV zo 4. februára 2022 a č. OU ZA OVBP2 2022/003964-002/PAV z 8. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. apríla 2022 a doplnenou 20. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami Okresného úradu Žilina, odboru výstavby a bytovej politiky Žilina (ďalej len „orgán verejnej správy“) č. OU ZA-OVBP2-2022/003963-002/PAV zo 4. februára 2022 a č. OU ZA OVBP2 2022/003964 002/PAV z 8. februára 2022 (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“). Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že orgán verejnej správy napadnutými rozhodnutiami zrušil rozhodnutia obce Stará Bystrica (ďalej len „stavebný úrad“) č. s. Výst. 611/11016/2016/Pn. 493/2017/Ka zo 16. septembra 2020 a č. s. Výst. 763/2018/Ka zo 16. septembra 2020, ktorými [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „stavebníci“) podľa § 60 ods. 2 písm. b) a c) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní

a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov zastavila spojené územné a stavebné konanie pre stavby označené ako „Rodinný dom“ a „Garáž“ na konkrétne špecifikovaných pozemkoch nachádzajúcich sa v katastrálnom území Stará Bystrica.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] tvrdí, že orgán verejnej správy napadnutými rozhodnutiami v plnej miere porušuje princípy právneho štátu a narúša právnu istotu sťažovateľa, ktorý je účastníkom spojeného územného a stavebného konania, čím neoprávnene zasahuje do jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovanú čl. 46 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutiami orgánu verejnej správy č. OU-ZA-OVBP2-2022/003963-002/PAV zo 4. februára 2022 a č. OU ZA OVBP2-2022/003964-002/PAV z 8. februára 2022, ktorými rozhodoval o odvolaniach stavebníkov proti rozhodnutiam stavebného úradu vydaných v spojenom územnom a stavebnom konaní (bod 2).

5. Konanie pred ústavným súdom upravujú § 32 až § 241 zákona o ústavnom súde, t. j. jeho piata časť. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. To znamená, že ešte pred tým, ako sa ústavný súd môže začať zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať formálne (procesné) náležitosti ústavnej sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak ústavná sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a predpoklady, môže sa ňou ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky (I. ÚS 187/2012, III. ÚS 349/2015, I. ÚS 106/2020).

6. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je založená na princípe subsidiarity. Samotná ústava tak rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010), resp. ako nástroj ochrany základných práv a slobôd nastupuje až po vyčerpaní všetkých dostupných

efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných v zhode so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (I. ÚS 36/96, I. ÚS 78/99).

7. Konanie pred správny súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania [§ 5 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“)]. Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP). Správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP). Fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak (§ 181 ods. 1 SSP).

8. Z poučenia napadnutých rozhodnutí orgánu verejnej správy vyplýva, že ich „je možné preskúmať súdom podľa príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku“.

9. Ak zákon podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, IV. ÚS 158/2018). Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (m. m. IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

10. Podmienka vyčerpania právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi priznáva na ochranu jeho základných práv a slobôd, sa nevyžaduje, ak sťažovateľ preukáže, že tieto právne prostriedky nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa musí preukázať sťažovateľ (I. ÚS 33/03).

11. Ústavný súd dopytom na Krajskom súde v Žiline zistil, že sťažovateľ správnu žalobu, ktorou by sa domáhal ochrany svojich subjektívnych práv proti napadnutým rozhodnutiam orgánu verejnej správy, nepodal.

12. Keďže sťažovateľ riadne nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (čl. 132 ods. 2 ústavy), ani ústavnému súdu nepreukázal, že právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 ústavy), ústavný súd jeho ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu